

تاریخچه روز جهانی تیروئید ۲۵ می (۴ خرداد ۱۴۰۲) و هفته اطلاع رسانی تیروئید (۴ الی ۱۰ خرداد)

روز جهانی تیروئید در ۲۵ می سال ۲۰۰۷ برای افزایش آگاهی در مورد این غده حیاتی در بدن نامگذاری شده است. پس از آن هفته اطلاع رسانی تیروئید برگزار گردید و در بعضی از کشور ها ماه اطلاع رسانی تیروئید وجود دارد. هدف این روز و هفته، ایجاد آگاهی و ترغیب مردم به صحبت در مورد بیماری تیروئید، علل آن و گزینه های درمانی موجود است. روز جهانی تیروئید همچنین به مردم در مورد اهمیت تیروئید از نظر سلامت عمومی آموزش می دهد. اولین هفته بین المللی اطلاع رسانی تیروئید نیز در می ۲۰۰۹ برگزار شد و این هفته، از روز بین المللی تیروئید (از ۲۵ می هر سال) شروع می شود. در ایران نیز با توجه به شیوع بالای اختلالات تیروئیدی، هر ساله روز بین المللی تیروئید و هفته اطلاع رسانی آن مورد توجه قرار گرفته و اقدامات آموزشی همگانی در این مورد اعمال می شود.

جدول زمانی رویدادهای مهم در ارتباط با غده تیروئید	
شناسایی غده تیروئید و توصیف تشریحی و تصویری توسط آندریاس وسالیوس	سال ۱۵۴۳
کشف ید توسط کورتوا، شیمیدان فرانسوی	سال ۱۸۱۱
<ul style="list-style-type: none"> معرفی ید به عنوان درمان گواتر انتشار نتیجه مطالعه ای توسط دیوید مارین: توانایی مهار گواتر توسط ید در دختران دانش آموز 	سال ۱۹۱۷-۱۹۲۲
تاسیس انجمن تیروئید آمریکا	سال ۱۹۲۳
تاسیس انجمن تیروئید اروپا	سال ۱۹۶۵

غده تیروئید یک غده کوچک در نزدیکی قاعده گردن است. این غده **پروانه ای شکل** دو هورمون تولید می کند: **تیروکسین** و **تری یدوتیرونین**. اگرچه تیروئید یک **غده کوچک** است، اما تأثیر قابل توجهی بر سلامت فرد دارد.

نقش اصلی تیروئید تنظیم متابولیسم بدن است. اکثر مردم متابولیسم را با میزان موثر کالری سوزی یکسان می دانند. با این حال، متابولیسم بر دمای بدن و ضربان قلب تأثیر می گذارد. هنگامی که شما به بیماری تیروئید مبتلا هستید، متابولیسم بدن شما تحت تأثیر قرار می گیرد

اختلالات تیروئید می تواند موجب تولید بسیار کم یا بیش از حد هورمون های تیروکسین و تری یدوتیرونین شود.

اپیدمیولوژی بیماری کم کاری تیروئید نوزادان در ایران

گزارشات حاصل از اجرای برنامه در کشور نشان می دهد که شیوع بیماری ۱ در هر ۶۷۰ نوزاد زنده است. شیوع بالای بیماری در کشور نیاز به بررسی های گسترده دارد که بخشی از آن شروع شده است. بروز بالای بیماری در کشور مولتی فاکتوریال بوده و برای آشکار شدن وزن هر فاکتور خطر در بروز بیماری و طراحی برنامه مداخله ای برای کنترل آن می بایست مطالعات کاربردی لازم انجام شود. فاکتورهای مهم در ایران می تواند شامل کمبود ید و همچنین در معرض ید بالا بودن مثل مصرف بتادین با غلظت های بالا برای ضد عفونی کردن، استفاده بی رویه از مواد دارویی حاوی ید در دوران بارداری باشند. ازدواج های فامیلی، بیماری های اتوایمیون تیروئید، احتمال کمبود سلنیوم، احتمال بالا بودن پرکلرات در آب آشامیدنی، موتاسیون های ژنی نیز می توانند از عوامل موثر در کشور بشمار آیند.

علائم بیماری کم کاری تیروئید نوزادان

در اکثر موارد بیماری معمولاً علامت اختصاصی وجود ندارد، که علت آن عبور هورمون تیروئید مادری از جفت و ورود آن به جنین است. بدلیل این که علائم بیماری به تدریج و در مدت سه تا شش ماه اول زندگی بروز می کند، تشخیص بیماری دیرداده شده و معمولاً ضریب هوشی تحت تأثیر قرار می گیرد. در بسیاری از موارد ابتلا نیز، شدت بیماری در حد خفیف تا متوسط بوده و علائم بیماری در اوایل تولد بارز نیستند و فقط با انجام غربالگری نوزادان شانس تشخیص زودرس بیماری فراهم می آید. در ماه اول تولد ۱۰ درصد، تا ماه سوم تولد ۳۰ درصد و در پایان سال اول تولد ۷۰ درصد بیماران علامت خواهند داشت.

تظاهرات بیماری در ابتدای نوزادی

زردی طول کشیده، اختلال در شیرخوردن، پف آلودگی در صورت و بدن، مدت حاملگی بیش از 42 هفته، وزن زمان تولد بیش از ۴ کیلوگرم، بزرگی زبان، رنگ پریدگی، هیپوترمی (اغلب زیر 35 درجه)، کم تحرکی و حرکات آهسته، اتساع شکمی، یبوست، فونتانل خلفی بزرگ، اختلالات تنفسی (آپنه و تنفس صدادار، گرفتگی بینی)، خواب آلودگی

تظاهرات بیماری در اولین ماه زندگی

سیانوز محیطی و انتهاها، ادم در دستگاه تناسلی خارجی، دیسترس تنفسی، وزن نگرفتن و مک زدن ضعیف، یبوست، اتساع شکمی، ضربان قلب کند، کاهش فعالیت، خواب آلودگی، اختلال تنفسی ناشی از بزرگ بودن زبان.

تظاهرات بیماری در سه ماه اول زندگی

فتق نافی، یبوست، پوست خشک و پف آلود، بزرگی زبان، میکزدم ژنرالیزه، گریه خشن، سوفل قلبی و کاردیومگالی، پلورال افیوژن، بدون علامت، کم خونی ماکروسیتیک، رشد جسمی کم.

عوارض مهم بیماری کم کاری تیروئید نوزادان

بیماری کم کاری تیروئید در صورت عدم تشخیص، تشخیص دیرهنگام و یا درمان نامناسب می تواند عوارض جدی، مهم و بسیار هزینه بر ایجاد نماید، از جمله:

- عقب ماندگی ذهنی
- اختلال در رشد و نمو

افسانه ها و حقایق رایج در مورد تیروئید

باورهای غلط	حقایق علمی
کم کاری تیروئید یکی از اختلالات زنان میانسال است.	کم کاری تیروئید می تواند افراد را در هر سن و جنسیتی تحت تاثیر قرار دهد. زنان بیشتر از مردان تحت تاثیر قرار می گیرند.
همه بیماران مبتلا به مشکلات تیروئید به گواتر مبتلا می شوند.	امروزه بیشتر بیماران مبتلا به بیماری تیروئید به گواتر مبتلا نمی شوند، تا حدی به این دلیل که نمک ها با ید غنی شده اند.
کاهش وزن با تیروئید دشوار است.	اگر سطح تیروئید شما به خوبی کنترل شود، تاثیری بر وزن شما ندارد.
توده یا ندول در تیروئید به معنای سرطان است.	بیشتر ندول ها غیر سرطانی هستند. تنها ۵ درصد از گره ها یا توده ها سرطانی هستند.
سرطان تیروئید قابل درمان نیست.	اکثر سرطان های تیروئید، در صورت تشخیص زودهنگام، با جراحی قابل درمان هستند
رژیم غذایی به تنهایی می تواند تیروئید را درمان کند	بیماری های تیروئید را نمی توان تنها با رژیم غذایی کنترل کرد. بازگرداندن تعادل هورمونی به سطح طبیعی با داروهای تیروئید نیز لازم است. سلامت عمومی شما همچنان به خوردن یک رژیم غذایی متعادل که سرشار از ویتامین ها و مواد معدنی است بستگی دارد.

صادق مرادی

کارشناس پیشگیری و کنترل بیماری های غیر واگیر